

pravi: »Z nasmeškom radostne sreče grem proti drugim bregovom, ko sem okusil breztelesno obhajilo in molil pred kopami in kozolci.« Toda mesto pritiska na vas, jo ubija. To je Jesenjin čutil in pogosto govoril o tem v svojih pesmih. Videl je, kako so stisnile vas za vrat kamenite roke državne ceste in žaloval, da je zamenila konje »jeklena konjenica« (lokomotive). Po vsem bistvu svojega delovanja je on liričen poet in njega verz je tožno melodičen. In že sami naslovi njegovih knjig dajó slutiti smer pesnikovega dela: »Golubenj« 1918, »Isus Mladenc« 1918, »Seljskij časoslov« (Vaški brevir), »Preobraženije« (Spremenjenje), »Ispovjedj huligana (Spoved potepuha) 1921. V zbirki »Izbrannoje« l. 1922. pa je osnovni ton tožno jesenski.

3. Zadnja perijoda njegovega dela se zaključuje s ciklom pesmi z značilnim naslovom »Moskva kabackaja« (Oštarijska Moskva). To je doba pijanega pohajkovanja, duševne portrtosti in obrata od futuristično imažinističnega oblik (ki so izražene n. pr. v poemi »Pugačeve« 1922) k prejšnji melodičnosti, k Puškinu. In ni slučaj, da se Puškinovo ime srečuje v njegovih zadnjih pesmih. Žalovanje za nepovratnim, slovo od življenja in zadnji blagoslov mladine zveni iz njegovih verzov (»Pesem o slavčku«, »Mjatelj« [Sneženi metež] in pod.): »Vsi mi na tem svetu smo podvrženi trohnobi, tiho struji baker z javorjevih listov. Naj bo na veke blagoslovljeno, da mi je bilo sojeno razcveteti se in umreti!« Zadnje slovo od rodne vasi je našlo odsev v pesmi »Doma« (»Na rodninje«), kjer stari oče sprašuje vnuka, t. j. Jesenjina: »Ali ti nisi komunist?« — Ne. — »Sestre pa so postale komsomolke. Kako podlo! Kar obesil bi se najrajši! Včeraj so pometale ikone s police in s cerkve je komisar snel križ...«

Jesenjin ni prenesel nove Rusije. Kot epigraf in nagrobni napis bi mu prav lahko postavili njegove besede: »Rusija moja! Lesena Rusija!«

V pesništvu Jesenjina odseva revolucija kakor je ona deloma odjeknila na vasi. Maksimilijan Aleksandrovič Kirijenko-Vološin pa nam kaže čisto drugo stran revolucije. On ni pesnik samouk ali futurist. On je deloma poeta factus. Široko je izobražen, pozna romanske in stare kulture in v svojem historizmu rahlo spominja na drugega velikega pesnika in občudovanja vrednega erudita, Vjačeslava Ivanova; vendar je on enajst let mlajši od njega. Vološin se je rodil l. 1877 v Kijevu. Vedno je čutil posebno nagnjenje k latinski kulturi in romanskim jezikom, k Italiji, Franciji in Španiji. Tudi peš je mnogo potoval po Zapadni Evropi. Toda »prava duhovna domovina mi je bil,« tako je pisal, »Koktebelj in Kimerija¹ — zemlja, nasičena s helinizmom in pokrita z razvalinami benečanskih in geneških utrdb.« Stara bogoslužja, stare noše, nekdanja iskanja in žalost za svetovi, ki so

¹ Koktebelj je mesto na južnem bregu Krima. Pod Kimerijo Vološin ne razume Herodotove K., ampak »zgodovinsko« K. — severni breg Črnega morja.

R. JAKOPIČ: SELITEV

izginili, zveni iz njegovega zbornika »Anno Mundi Ardentis 1916«. Toda šele revolucija je razgibala najgloblje globine njegove duše. Kajti po duhu on ni samo »Kimerijec«, Helen ali Španec, ampak tudi Rus, katerega predniki so iz Zaporožja. Za svojega prednika si želi imeti onega zgodovinskega Kozaka slepca bandurista Matvjeja Vološina, katerega so »Poljaki živega odrli s kože kakor Marzija«, tako je pisal Vološin. On ne ljubi armade in politike, pač pa čuti »interes do socialne zgodovine človeka«, do preteklosti, čeprav je bil v mladosti radi udeležbe pri dijaških nemirih izgnan v Taškent. Ko je Vološin v letih 1917 do 1924 s pazljivim ušesom prisluškoval ropotu revolucije in državljanske vojne, se mu je zazdelo, da se je anarhija že zdavnaj prej pričela in živele in se tajile prav v globinah narodnega duha in narodne zgodovine motne podzavestne sile. On je spoznal, da iz pradednine »vre v kadi in deluje v narodih opojni ruski hmelj...«, da »je sveta Rusija pokrita z grešno Rusijo in ni poti v mesto, kamor kliče vabljivo in kot iz drugega sveta podvodno zvonjenje cerkva,« kakor je pisal v čudoviti pesnitvi »Kitež«. Z angelskim in satanskim obrazom je zrla nanj Rusija in »predslutnja« mu je bajna povest preteklosti ter spoznava sedanost po straneh s krvjo politih starih letopisov. Zdelo se je, da so se izpolnile besede, ki jih je izrekel v pesmi »Peščera« (Duplina): »Najprej spimo v škrlatni duplini, zatajivši globoko naš prejšnji lik...« Vološin je stopil pred nas po revoluciji v novi obliki.